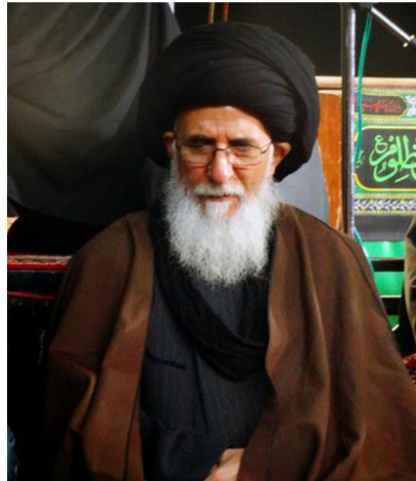

اهل سنت و پیروی از دوازده امام (ع)

گرفته شده از کتاب تشیع چیست؟ و شیعه کیست؟

تالیف فقیه اهل بیت آیت الله سید محسن حجت مد ظله العالی

ممکن است بعضی از برادران اهل سنت ما بگویند که طبق آیات و روایات مذکور، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله امر فرموده است که مابه خمسہ طیبه ((آل عبا)) مراجعه نموده و از آنان پیروی کنیم و آنها عبارتند از خود رسول خدا صلی الله علیه و آله، علی، فاطمه، حسن و حسین علیهم السلام در حالی که در مکتب تشیع، عترت منحصر به این حضرات علیهم السلام نشده و در این مکتب بعد از حضرت رسول صلی الله علیه و آله پیروی دوازده امام که همه آنان دارای عصمت می باشند، واجب است. آیا دلیلی بر وجوب تمسک به دوازده امام علیهم السلام و پیروی از آنان بعد از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وجود دارد؟ در جواب باید بگوییم که مسلماً چنین است و در مکتب تشیع امامت تا روز قیامت ادامه داشته و هرگز قطع نمی شود و بعد از هر امامی که از دنیا رحلت می کند، امام دیگری که طبق نص امام قبلی جانشین اوست، بر مسند امامت قرار می گیرد. در زمان حاضر نیز امامت و رهبری مسلمین به عهده حضرت امام زمان، مهدی منتظر حجه بن الحسن العسکری - ارواحنا لتراب مقدمه الشریف القداء - قرار گرفته است که دوازدهمین امام از ائمه دوازده گانه و آخرین آنهاست. برای اثبات این مدعا می توانیم ادله متعددی بیان کنیم از جمله:

۱- روایتی است که در کتب برادران اهل سنت ذکر شده و دلالت آن بر وجود فردی از اهل بیت در هر زمان واضح و روشن است، حدیث گرچه به الفاظ مختلف نقل شده اما تواتر معنوی نسبت به آن ثابت است. ما حدیث را از ذخائر العقبی تالیف طبری نقل نموده و بعد اسامی کتب دیگری را که این حدیث در آنها آمده است، ذکر می نماییم: ((عن علی علیه السلام قال: قال رسول الله صلی الله علیه و آله: النجوم امان لاهل السماء، فاذا ذهب النجوم ذهب اهل السماء و اهل بیتی امان لاهل الارض، فاذا ذهب اهل بیتی ذهب اهل الارض))، ((علی علیه السلام از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل می کند که آن حضرت فرمود: ستارگان، امان هستند برای اهل آسمان و وقتی ستاره ای نباشد، اهل آسمان هم از بین می روند. و اهل بیت من امان هستند برای اهل ارض و ساکنان زمین، پس زمانی که از اهل بیت من کسی در روی زمین

گزارش ماه

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی فقیه اهل بیت حضرت آیت الله سید محسن حجت دام ظلّه، معظم له در انتهای درس خارج فقه و بعد از اعلان تعطیلی درس به علت فرارسیدن ماه مبارک رمضان نکاتی را به طلاب توصیه نمودند. ایشان فرمودند: امروزه در افغانستان کارهایی صورت میگیرد، که ما و شما در روز قیامت مسئول آن هستیم. چون ما نکفتیم و ایستادگی نکردیم این کارها میشود. معظم له خاطر نشان کردند: که جریان های انحرافی در حال فعالیت هستند و عده ی از جوانان را گمراه نموده اند. معظم له تصریح کردند که این منحرفین خارج از ضروریات اسلام شده اند، و حد اقل حرفی که میتوان در موردشان گفت این است که فساق درجه یک هستند. در ادامه ایشان به طلاب یاد آور شدند تا بیشتر راجع به مسئله مهدویت و شناخت بهتر امام زمان عج، صحبت کنند.

ادامه ص ۴

استفتائات

س: شطرنج بدون برد و باخت حکمش چیست؟

ج: در صورتی که از آلات قمار نباشد اشکال ندارد.

دفتر حضرت آیت الله سید محسن حجت (دام ظلّه)
www.hojjat.org
facebook.com/ayatollahhojjat

مناسبات ماه

- ۷ رمضان وفات حضرت ابوطالب (ع)
- ۱۰ رمضان وفات ام المومنین خدیجه (س)
- ۱۴ رمضان شهادت مختار ثقفی (ره)
- ۱۵ رمضان ولادت امام حسن مجتبی (ع) و ولادت امام محمد تقی (ع)
- ۲۱ رمضان شهادت امام علی (ع)

معرفی کتاب

کتاب دجال بصره
علاسه علی کورانی عاملی

این کتاب که در اصل عربی است و ترجمه به فارسی نیز شده در نقد و بررسی احوالات فردی است به نام احمد الحسن که ادعای یمانی بودن، فرزند امام زمان (عج) و اول المهدیین را در سر می پروراند. این کتاب را می توانید از بخش کتابخانه سایت www.almahdyoon.ir دانلود نمایید.

تذکر

به علت داشتن آیات و روایات در این ماهنامه لطفاً آنرا زیر پا نیندازید.

شیعه شناسی

اللّٰهُ عَلِيهِ و آلِهِ ذَرِيَّةٌ فَاطِمَةٌ بَتُولٌ هَسْتَنَدُ)). و بعد از آنکه چند معنای دیگر برای عترت ذکر می کند، می گوید: ((والمشهور المعروف ان عترته اهل بيته و هم الذين حرّمت عليهم الزكاه و الصدقة المفروضة)). (۹) ((مشهور و معروف آن است که عترت پیامبر صلی الله علیه و آله اهل بیت آن حضرت هستند و آنان عبارتند از کسانی که زکات و صدقه واجبه بر آنان حرام است)). زبیدی نیز بعد از ذکر چند معنا برای عترت که تقریباً نزدیک به هم هستند، می گوید: ((والعامه تظنّ أنّها ولد الرجل خاصه و ان عتره رسول الله صلی الله علیه و آله ولد فاطمه رضي الله عنها)). (۱۰) ((عرف، عترت را عبارت می دانند از ذریه مرد که از صلب او به دنیا بیایند و عترت رسول الله صلی الله علیه و آله ذریه فاطمه زهرا علیها السلام هستند، بعد می گوید: ابن سیده هم قایل به همین قول است)). اگر در این کلمات دقت شود، تردیدی باقی نخواهد ماند که مراد از ((عترتی)) که عدل قرآن هست، همه منتسبین به پیامبر صلی الله علیه و آله یا نزدیکان او نیست بلکه عدل قرآن، آن عترتی است که می توانند مرجع مسلمین در احکام دین باشند و آنان منحصرند در ائمه دوازده گانه؛ زیرا غیر آنان اگر هم چیزی دارند از آنان دارند. آقای سید محمد صدیق حسن بخاری بعد از نقل حدیث شریف ثقلین از زیدبن ارقم، می گوید: ((این حدیث مبین فضیلت اهل بیت علیهم السلام و بزرگی حق آنان در اسلام است و اینکه آنان قرین قرآنند، در تعظیم و اکرام. و بعد از این بیان رسول الله صلی الله علیه و آله در رابطه با فضیلت و عظمت اهل بیت علیهم السلام دیگر بیانی وجود نخواهد داشت؛ زیرا بعد از آبادان قریه ای وجود ندارد (کنایه از اینکه دیگر راه بهانه جویی برای کسی باقی نمی ماند)). بعد می گوید: ((نزد من ثابت است که مراد از اهل بیت و عترت در درجه اول کسانی که اقارب پیامبر صلی الله علیه و آله هستند که در عصر نبوت موجود بودند و لکن این کلمه شامل می شود کسانی را که بعد از آنان به وجود آمدند از اکابر و بزرگان و راهنمایان به سوی علم و عبادت، مثل ائمه دوازده گانه از عترت پیامبر صلی الله علیه و آله)). تا آنجا که می گوید: ((مراد از اهل بیت در حدیث ثقلین، فقط عترت طاهره و ذریه مطهره هستند و این کلمه شامل ازواج پیامبر نمی شود)). (۱۱)

منابع:

- (۱) ذخائر العقبی، ص ۱۷
- (۲) همان، ج ۳، ص ۱۴۹
- (۳) همان، ج ۱۲، ص ۹۶
- (۴) همان، ص ۱۱۱ و ۱۴۰
- (۵) همان، ج ۹، ص ۱۷۴
- (۶) همان، ج ۶، ص ۲۹۷
- (۷) صبحی صالح، نهج البلاغه، خطبه ۱۰۰
- (۸) لسان العرب، ج ۲، ص ۵۳۴
- (۹) همان، ج ۹، ص ۳۴
- (۱۰) تاج العروس، ج ۳، ص ۳۹۰
- (۱۱) الدین الخالص، ج ۳، ص ۵۱۴-۵۱۴

مه‌دویت رمز سعادت / سید موسی صدر

یکی از موضوعات مهم و اساسی اسلام، تفکر و اندیشه مه‌دویت است. این اندیشه که بانوید قرآن درباره غلبه قطعی صالحان و متقیان، کوتاه شدن دست تبهکاران و جباران برای همیشه و آیندای درخشان و سعادت‌مندانه برای بشریت، در میان امت اسلام پدید آمد، مورد توجه انان بود؛ به گونه ای که پیش از تولد حضرت مه‌دی (ع) ده ها کتاب در این زمینه نوشته شده و اصحاب پیوسته با سوالاتی مثل ((متی الفرج)) و مانند آن؛ از تحقق و ویژگی این مژده اسمانی پرسجو می کردند. اما نکته ای که درخور تدبیر و اهمیت است اینست که مسأله مه‌دویت یک عقیده دینی فراتر از اسلام است بلکه این عقیده ریشه فراتر از ادیان الهی داشته و دارد زیرا که انسان گرایش فطری و روشن به سوی روز موعود. یعنی جهانیان با تمام ادیان و مذاهب انتخاب خود، حتی کسانی که بادین بیگانه اند، و خود را بیگانه مطرح می کنند در این انتظار عدالتی جهانی هستند. ما تریالیسم دیالکتیک که تجسم افراطی ترین گرایش های انکار کننده عالم غیب است، در متن عقیده خود که تاریخ را بر اساس تناقضات درونی تفسیر می نماید - ایمان به روز موعودی که تمام تضادهای درونی در آن روز خاتمه می یابد را مطرح می کند، و بشریت را که - آرزوی چنین مصلحی جهانی داشته - به سوی خود می کشاند. (ژانژاک رسو) نویسنده و متفکر فرانسوی می گوید: (برای کشف بهترین قوانین و نظام که به درد ملل بخورد عقل کل لازم است. که منظورش یک منجی الهی است) بنابراین این یک ریشه فرادینی و فرامکتبی از اعتقاد به مه‌دویت پشتیبانی می کند و ایمان به تحقق عدالت در سرتاسر جهان، ایمان فراگیر و گسترده و در عین حال عمیق و ریشه دار است. ((مه‌دویت در واقع نقطه عطف تفکر و ایدولوژی عقیدتی دینی در حوزه فطری در جهان بشریت است، همه انسان ها چه در گذشته و چه در آینده به یک منجی و یک موعود مصلح جهانی

می دهد و در حقیقت یک عنصر غیبی مهم را پشتوانه این احساس فطری قرار می دهد. دو: در نتیجه با وجود نقش مهم دین در افزایش ایمان این احساس فطری از یک احساس محض بیرون آمده، و به یک ایمان قوی نسبت به آینده های روشن بشریت تبدیل می گردد. سه: این ایمان نیز نقش جدید در زندگی ایفا می کند، این نقش درد و بعد، تجلی می یابد و هم زمان دو فایده مهم را تحقق می بخشد. نخستین فایده این ایمان عبارت است از مقاومت پیوسته و درونی انسان در برابر ستم و ستمگران، در زمانی که زمین از ستم پر شده باشد، این انسان با ایمان به قیام امام مه‌دی (ع) در برابر ستم گسترده جهان شمول، ایمان دارد که ستم باید ریشه کن شود. در نتیجه در برابر ستم و ستمگران ایستادگی و مقاومت کند پس ایمان به قیام امام مه‌دی در حقیقت منبعی سرشار برای مبارزه درونی و بیرونی با ظلم و ستم خواهد بود. دومین فایده این ایمان عبارت است از زاینده گی یک نیروی مستمر و نامتناهی پدید می آید؛ یاس و ناامیدی را در درون انسان می زاید و امید واری به پیروزی حق بر باطل، و عدالت بر ستم را در درون او روشن نگه می دارد. ایمان به روز موعود ایمان به گسترش عدل و داد و پیروزی آن بر ستم در گستره جهان می باشد؛ زیرا که ستم یک واقعیت باطل و یک انحراف است، و عدالت یک اصل طبیعی و یک حقیقت مطلوب است و باطل همیشه در برابر حقیقت گریزان و فراری است؛ و باطل هر قدر که بزرگ جلوه گر شود و بر مقدرات جهان چیره شده باشد، رفتنی خواهد بود. هر انسان مظلوم و امت مظلوم چنانچه به قیام موعود جهان ایمان داشته باشد. امید وار است که ستم رخت بر بندد و جهان بر اساس عدالت به حیات خود ادامه دهد. پس از روشن شدن نقش مثبت دین در حوزه مه‌دویت، با توجه به روشن گری های

ما الآن در دنیایی زندگی میکنیم، که بعضی وقایع ناگوار را، در جلو چشم خود مشاهده می کنیم. مانند: ظلم ظالمان نسبت به مظلومان و زیر دستان، رعایت نکردن حقوق آنها و همچنان شاهد کشتارهای بی رحمانه و خون ریزی های زیادی هستیم که مردم مظلوم چگونه مظلومانه به شهادت می رسند و کسی نیست که از حقوق آنان دفاع کند و همچنان بطور عیان دیده می شود که فساد اخلاقی، اجتماعی و اداری رو به افزایش است. بعضی از این گونه فجایع روز افزون را در تاریخ و اخبار مطالعه کرده و شنیده ایم که چقدر درد آور است، حتی روح انسان را جریحه دار می سازد. گاه گاهی هر فرد از افراد بشر و هر انسان عاقلی از خود سوال می کند که آیا اوضاع جوامع بشری به همین منوال پیش میرود که هر روز از عمر این جهان و ساکنان آن میگذرد و وضع هم بدتر می شود؟ و یا اینکه یک روزنه امید برای نجات و اصلاح اینگونه اوضاع وجود دارد که جوامع بشری را از این گونه بحران ها نجات دهد؟ در برابر این سؤال دو جواب دیده می شود: جواب اول: که از سوی بد بین ها و مادی گراها مطرح می شود، این است که اوضاع جوامع بشری به همین منوال می رود. در واقع، مادی گراها میگویند که آینده جهان تاریک است و هر زمانی احتمال خطر وجود دارد. جواب دوم: آنهایی که به مبانی ادیان آسمانی معتقدند مخصوصاً مسلمین و بویژه شیعیان جهان، این گونه جواب می دهند که این شام تاریک و طوفان مرگبار و سیل ویرانگر

مه‌دویت رمز هویت جهان اسلام / علی ختمی

سرانجام بر طرف می شود. فردای امیدی در عقب است. این تاریکی، مفسد اخلاقی، اجتماعی، اداری، سیاسی و فرهنگی، این کشتار ها و جنایت هایی که بوقوع پیوسته اند و رو به افزایش است، «یک روزی توسط یک مصلح بزرگ و قدرت مند بر چیده خواهد شد». در واقع تمام ادیان و مذاهب مختلفی که در جهان است، در انتظار یک مصلح بزرگ و قدرتمند است که خواهد آمد و تحولی را ایجاد خواهد کرد. صحنه عالم را به نفع حق و عدالت دگرگون خواهد نمود و بر این زخمها مرهمی خواهد گذاشت. بطور مثال: در کتاب [زند] که از کتاب های معروف زرتشتیان است؛ بعد از ذکر مبارزه همیشگی ایزدان و اهریمنان میگوید: «آنگاه پیروزی بزرگ از طرف ایزدان می شود و اهریمنان را منقرض می سازند، «عالم کیهان به سعادت اصلی خود رسیده بنی آدم بر تخت نیک بختی تکیه خواهند زد». در کتاب (جاماسب نامه) از زردشت چنین نقل می کند: «مردی برون آید از زمین بزرگ سر و بزرگ ساق و بر آئین جد خویش و با سپاه بسیار زمین را پر از داد کند.» در کتاب (وشن جوک) که از کتب هندوها است، چنین آمده: «سرانجام دنیا به کسی بر گردد که خدا را دوست دارد و از بندگان خاص او باشد.» (۱) در کتاب (باسک) کتابی دیگر از هندوها چنین میخوانیم: «دور دنیا تمام شود به پادشاه عادل در آخر زمان، او پیشوای فرشتگان و پریان و آدمیان باشد. راستی حق با

میکنم: قال رسول الله (ص): لولم یبق من الدنیا إلا یوم لطلو الله ذلک الیوم حتی یبعث فیہ رجلا منی أو من اهلبیتی یواطی اسمہ اسمی واسم آیه اسم ابی، یملاً الأرض قسطاً و عدلاً کما ملئت ظلماً و جوراً؛ اگر باقی نماند از عمر دنیا مگر یک روز، خداوند متعال آن روز را آنقدر طولانی خواهد کرد که تا یک مردی از من، یا از اهل بیت من در آن روز فرستاده شود که اسم او اسم من است و اسم پدرش اسم پدر من است، زمین را بعد از فرا گرفتن ظلم و جور، پر از عدل و داد میکند. اهل سنت معتقدند که اسم پدر امام زمان (عج) عبدالله است، اما شیعیان معتقدند که اسم پدر حضرت (امام حسن عسکری) است؛ (گنجی شافعی) می گوید که جمله (اسم آیه اسم ابی) این گونه نیست. بلکه این گونه است (اسم آیه اسم ابنی) فقط یک نقطه حذف شده، یعنی اسم پدرش اسم پسر من است. (۳) خلاصه در این حدیث هم دیده میشود که ظهور حضرت مه‌دی موعود (عج) حتمی است، اینکه در حدیث آمده از عمر دنیا باقی نماند مگر یک روز، خداوند متعال آن روز را آنقدر طولانی کند تا یک مردی از نسل من ظهور خواهد کرد، به این معنی است که ظهور حضرت حتمی است، نه به این معنی که اگر از عمر دنیا فقط یک روز بماند، حضرت در آن روز بیاید و حکومت و وظایف خود را در همان یک روز تمام کند.

منابع:

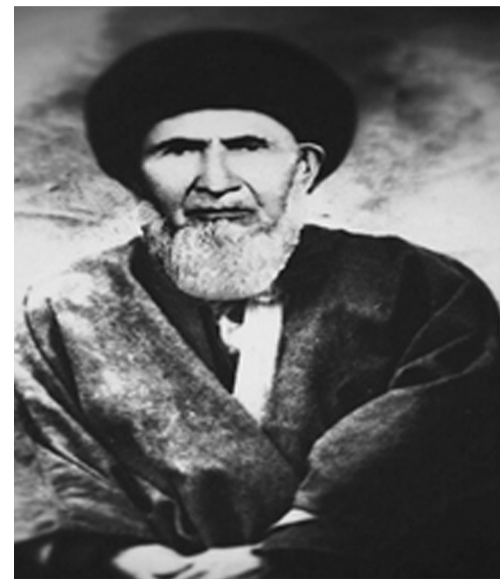
آدرس منابع

(۱) عقائد مکارم شیرازی ص، ۳۱۴.

(۲) عقائد مکارم شیرازی ص، ۳۱۵.

(۳) سنن ابی داود باب المهدی حدیثی شماره ۴۲۸۴.

آیت الله سید محمد حسن رئیس (ره)

ولادت

آیت الله سید محمد حسن رئیس (ره) در سال ۱۲۷۲ ه.ش، در یک خانواده مذهبی و متدین در روستای قرغان یکاولنگ چشم به جهان گشود. مرحوم رئیس در بامیان به سادات قاضیان معروفند اما اصالتاً از سلسله سادات علم شاهی غزنی می باشد.

تحصیل

آیت الله رئیس (ره) تحصیلات ابتدایی را نزد

سید حسن کربلایی که در قریه «خَم آستانه» آغاز می نماید و در شش ماه، نحو، صرف و مجمع المسائل را به خوبی فرا گرفت و پس از آن، دو سال و سه ماه تحصیلات را نزد مرحوم آقای عالم در بلخاب تحصیل کرد. در این مدت حاشیه ملا عبداللّه در منطق، معالم الاصول و دو جلد لمعه و تفسیر صافی را فرا گرفت و همچنان کتاب مطول ملا سعد را نزد آیت الله سید محمد حسین مقدس تلمذ کرد. هجرت به عراق برای ادامه تحصیل آیت الله العظمی رئیس در سفر اول خود به طرف حوزه نجف اشرف که یگانه کانون فقهی و فرهنگی تشیع در آن زمان بود به تحصیلات عالیّه ادامه میدهد و چهار سال و هشت ماه دوره تحصیلات او در این سفر بود که در این مدت قوانین الاصول، رسائل، منظومه و اسفار و بعضی کتب دیگر را فرا گرفت. اساتید ایشان در کتب مذکوره بدین نام هاینده:

- ۱- حضرت آیت الله میرزای طالقانی (ره) در قوانین الاصول
- ۲- حضرت آیت الله شیخ محمد باقر زنجانی (ره) در رسائل
- ۳- حضرت آیت الله شیخ محمد علی صدرا در

منظومه و اسفار

- ۴- حضرت آیت الله میرزا ابوالحسن مشکینی در کفایه الاصول

همچنان در سفر دوم خود که منجر به اقامت هشت ساله ایشان شد به تحصیلات در فقه و اصول پرداخت و به مقام اجتهاد نایل آمد که اساتید دروس خارج فقه ایشان به شرح ذیل است:

- ۱- آیت الله العظمی سید ابوالحسن اصفهانی (رضوان الله تعالی علیه)
- ۲- آیت الله العظمی آقا ضیاء الدین عراقی (رضوان الله تعالی علیه)
- ۳- آیت الله العظمی نائینی (رضوان الله تعالی علیه)

بازگشت به وطن

بعد از اتمام سطوح عالیّه آیت الله رئیس به آغوش گرم خانواده بر می گردد و همین که وارد زادگاهش یکاولنگ می شود تلاش پیگیر برای به وجود آوردن حوزه ی علمیه را آغاز می کند تا خداوند توفیق را رفیق ساخته، مدرسه ای در «گرم آب» زارین یکاولنگ تأسیس مینماید که شاگردان ایشان عبارتند از:

شهید آیت الله سید سرور واعظ، آیت الله شیخ موسی عالمی بامیانی، حجت الاسلام حسین علی معروف به حاج آخوند بکک، حجت الاسلام

سید حسن نجفی یکاولنگی، حجت الاسلام شهید سید عبدالمجید ناصر، حجت الاسلام شهید سید حیدر محمودی، آیت الله سید محمد علی عالمی بلخابی، حجت الاسلام و المسلمین سید اسدالله احسانی فرزند معظم له، آیت الله حاج خادم حسین کوه بیرونی، آیت الله شیخ خادم فاضلی ورسی و عده دیگر از شاگردان...

تالیفات

ایشان به صورت قطعی نوشته های اصولی، فقهی، رجالی و... داشته اند که بعضی مورد دستبرد کمونیست ها قرار گرفته و برخی توسط بعضی از آقایان از ایشان گرفته و پس داده نشده است و آن چه در منابع به طور قطعی اسم برده می شود شروعی بر رسائل و مکاسب شیخ انصاری (ره) و کفایه الاصول آخوند (ره) است.

رحلت

مرحوم رئیس (ره) که چند سال از بیماری رنج می برد سرانجام پس از عمری مجاهدت و تلاش پیگیر علمی، فرهنگی و اخلاقی در برج حمل ۱۳۵۸ و در سن ۸۶ سالگی دار فانی را وداع کرده به ندای حق لبیک گفت و بر فراز تپه ای در مقابل مدرسه محمدیه ایشان به خاک سپرده شد.

اهمیت شناخت امام زمان / سید احمد فیصل هاشمی

مهویت

می فرماید: «هر کس بمیرد و امام زمانش را نشناسد به مرگ جاهلیت مرده است». همین سخن پیامبر (ص) در اهمیت شناخت امام زمان کافیهست. اگر کسی امام زمان خود را نشناسد به مرگ جاهلیت مرده است، یعنی نه از این دنیا سود کرده و نه از آخرت سودی خواهد برد. همچنان از امام صادق (ع) نقل شده که منظور از جاهلیت نفاق، کفر و گمراهی است، چون امام پل ارتباطی بین مردم و خداوند می باشد. شناختن امام یعنی نداشتن ارتباط با وی و نداشتن ارتباط با امام یعنی نداشتن ارتباط با خدای یکتا. بنابراین برای امت اسلامی لازم است تا امام زمان خود را بصورت باید و شاید بشناسد و شناخت اسمی و رسمی کامل با آن حضرت داشته باشند و بعد هر کس با هر امکانات که در دسترس دارد امام زمان (عج) را برای جهانیان بشناساند و برای ظهور آنحضرت تلاش کنند. آخرالزمانی ها جامعه را هم از لحاظ مادی و هم از لحاظ معنوی آماده کنند. برای انجام این کار نخست باید از خود شروع کنیم، بعد به اطرافیان خود کمک کنیم به همین ترتیب ادامه داده و به همه مردم جهان مصروف اما متأسفانه امروزه همه مردم جهان مصروف زندگی خود هستند. اگر محصل هستیم به فکر تمام کردن تحصیل خود هستیم، اگر تاجریم، شبانه روز به فکر تجارت و جمع آوری پول هستیم، اگر معلم هستیم به فکر تدریس روز را شب می کنیم و اگر معلم هستیم دغ دغه شبانه روز ما امتحان کانکور است. خلاصه کلام برای رسیدن به امام زمان هیچ نوع برنامه نداریم و اصلاً به فکر ظهور آغا نیستیم در مقابل با هزاران مشکل دست و پنجه نرم می کنیم اما درک نکردیم که حلال مشکلات اوست. همه مردم بدانند که منجی برای چنین انسانهایی ظهور نمی کند.

مدیون وجود امام مهدی (عج) هستند، بخاطر وجود این امام بزرگوار ما می توانیم بر روی زمین کار کنیم، بخوریم، بیاشامیم، بخوابیم و مختصر امنیت داشته باشیم در غیر این صورت با وجود این همه فسق و فساد، دزدی، کشتار، زنا و چور و چپاول زمین اهلش را مدت ها قبل نابود ساخته بود و عذاب الهی صادر می شد. بنابر این وظیفه امت آخر الزمان اینست که آن امام بزرگوار را بصورت کامل و همه جانبه بشناسد و برای ظهورش تلاش کند و خود و سایر مردم دنیا را برای ظهور آماده کند. در این قسمت از نوشته ام لازم می بینم تا نظری گذرا بر زندگی نامه آن حضرت داشته باشم. اسم آن امام بزرگوار محمد بن الحسن و کنیه اش ابوالقاسم است. برای امام زمان بیش از ۱۸۰ لقب در منابع مختلف نقل شده از جمله مهدی، خاتم، منتظر حجت، صاحب الامر، قائم و غیره... امام زمان در سحر گاه پانزدهم شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری در خانه امام یازدهم از مادری بنام نرجس خاتون بدنیا آمد. امام عصر در حالی دیده به جهان گشود که خانه امام حسن عسکری (ع) تحت شدید ترین نظارت توسط ماموران و جاسوسان خلیفه عباسی قرار داشت. ولی به اذن الله تعالی آن امام بزرگوار بدون هیچ مشکلی بدنیا آمد. امام مهدی بعد از شهادت امام حسن عسکری (ع) در سن پنج سالگی به امامت رسید در همین حال در سال ۲۶۰ هجری قمری غیبت صغری آن حضرت آغاز شد و تا سال ۳۲۹ هجری قمری ادامه پیدا کرد، در این مدت امام بواسطه نواب خاصش به امور مردم می پرداخت. و اما بعد از سال ۳۲۹ هجری قمری غیبت کبری آغا امام زمان (عج) آغاز شد و تا وقتی که اذن پروردگار باشد ادامه پیدا می کند. این شناخت، شناخت اسمی بود. اما شناخت رسمی، شناخت صفات و ویژگی های آن حضرت است. چنانچه پیامبر اسلام (ص)

بنابر همین حدیث چهار خلیفه بعد از پیامبر نمی توانند جانشین پیامبر باشند چون تعداد شان از دوازده کمتر است و سه تن آنها از قریش و بنی هاشم نیستند. به همین ترتیب بنی امیه و بنی عباس نمی توانند جانشین پیامبر باشند چون تعداد آنها از دوازده بیشتر است و همچنین آنها از بنی هاشم نبودند. چنانچه همه می دانند هر امتی دارای پیامبر یا منجی بوده است و هیچ امتی بدون نماینده خدا وجود نداشته و منطبق هم به این موافقت می کند که تمام امتهای باید دارای منجی باشد تا آنها را به دستور خدا به راه راست هدایت کند و به سعادت برساند. امت آخر الزمان نیز از این امر مستثنا نیست و دارای منجی هایی میباشد. این منجی ها از پیامبر گرامی اسلام شروع می شود که آخرین پیامبر است الی امام دوازدهم. یازده امام توسط مردمان زمانشان به شهادت رسیدند، مقام آنها را درک نکردند، ندانستند که چه گنجی در اختیار دارند و از آنها برای رسیدن به سعادت استفاده نکردند و نخواستند بواسطه آنها به خداوند متعال برسند بنابر این آخرین امام به اذن پروردگار حکیم از نظر ها پنهان به دنیا آمده و غایب شد. او ظهور خواهد کرد بشرط اینکه مردم بفهمند او کیست و چرا غایب شده؟ وجود پر برکت آن بزرگوار چه اثرات مثبت بالای زندگی ما دارد؟ بدانیم که ما بدون او یتیم هستیم و به راستی درک کنیم که در عذاب الهی قرار داریم، زیرا تمام امت ها دارای منجی بودند تا به آنها راه رسیدن به سعادت را نشان دهند بجز این امت آخر الزمان که منجی داریم ولی بخاطر اعمال ناشایست که با یازده امام قبلی انجام دادیم امام دوازدهم از ما گرفته شد و ما نمی توانیم ارتباطی با وی داشته باشیم. این امت بلکه تمام انسانهای قرن بیست و یک نباید فراموش کنند که این زندگی را

امامت چهارمین اصل از اصول دین است. امام در لغت بمعنای رهبری کردن و جلو بودن از همه است، اما در اصطلاح علم دین امام کسی یا چیزی است که مردم را به فرمان الهی و به راه راست هدایت می کند، خواه انسان باشد یا کتاب. علمای اهل سنت و تشیع امامت را چنین تعریف کردند: (الامامة هی الراسة العامه فی جمیع امور الدین و الدنیا نیابة عن رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم). شرح المقاصد ج ۵ ص ۲۳۲ امامت ریاست عمومی است بر امت در همه کارهای دنیا و دین به نیابت از رسول خدا (ص). وجود دوازده امام و نایب بودن شان برای پیامبر اسلام (ص) از احادیث نبوی و قرآن کریم ثابت است. چنانچه پیامبر گرامی اسلام در حدیث غدیر می فرماید: (من کنت مولاً فهذا علی مولاً) و یا هم احادیثی وجود دارد که اسامی دوازده امام در آن ذکر شده است. پیامبر اکرم فرمودند: (وصی و خلیفه بعد از من علی بن ابی طالب، بعد از او دو نواده ام حسن و حسین است که بعد از حسین نه نفر از صلب حسین امام هستند که نام آنان عبارتند از: علی، بعد از او فرزندش محمد، بعد از او فرزندش جعفر، بعد از او فرزندش موسی، بعد از او فرزندش علی، بعد از او فرزندش محمد، بعد از او فرزندش علی، بعد از او فرزندش حسن، بعد از او فرزندش حجت بن الحسن، این دوازده نفر امامان بعد از من هستند). بحارالانوار ج ۳۶ ص ۲۸۲ به همین ترتیب در کتب اهل سنت نیز احادیث از پیامبر موجود است که حقانیت دوازده امام را اثبات می کند. در صحیح بخاری از جابر بن ثمره نقل شده که پیامبر فرمود: پس از من دوازده امیر خواهند بود. سپس سخنی فرمود که من نشنیدم. پدرم گفت: رسول خدا فرمود: همه آنها از قریش و بنی هاشم اند. صحیح بخاری ج ۹ ص ۷۲۹

تاملی در دو مساله اعتکاف / قسمت دوم / سید کاظم حجت

فقهی

وظیفه معتکف:

چنانچه در معنی اعتکاف گذشت، دانستید که اعتکاف ارتباط با خداست، ملاحظه کنید چگونه خداوند تمام شرایط را فراهم کرده است. گفتند باید در خانه ی خدا باشید، روزه باشید، از مسجد بیرون نروید. واقعاً با طرح این شرایط غوغا کرده‌اند و زمینه ی فوق العاده‌ای را جهت در مسیر قرار دادن قلب فراهم نموده‌اند.

حضرت علی (ع) می‌فرمایند:

«يَلْزَمُ الْمُعْتَكِفُ الْمَسْجِدَ وَيَلْزَمُ ذِكْرَ اللَّهِ وَ التَّلَاوَةَ وَ الصَّلَاةَ وَ لَا يَتَحَدَّثُ بِأَحَادِيثِ الدُّنْيَا وَ لَا يُنْشِدُ الشَّعْرَ وَ لَا يَبِيعُ وَ لَا يَشْتَرِي وَ لَا يَحْضُرُ جَنَازَةً وَ لَا يَعُوذُ مَرِيضًا وَ لَا يَدْخُلُ بَيْتًا يَخْلُو مَعَ امْرَأَةٍ وَ لَا يَتَكَلَّمُ بِرَفَثٍ وَ لَا لِمَارِي أَحَدًا وَ مَا كَفَ عَنِ الْكَلَامِ مِنْ النَّاسِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ»
 معتکف باید در مسجد باشد، و مشغول ذکر الهی و تلاوت قرآن و نماز گردد، خود را مشغول اختلاط‌های دنیایی نکند، مشغول شعر گفتن

از او می‌پرسند این را از کجا دانستی؟ می‌گوید: شنیدم که مردم چنین می‌گویند. آن‌گاه با گرز آتشین آنچنان ضربه‌ای به او می‌زنند که چون سرب ذوب می‌شود. و نیز از کسانی که در توجه به پیامبر (ص) سرسری می‌گذرند، در عینی که کافر نیستند، می‌پرسند «مَنْ نَبِيكَ؟» برابر ۵۰۰ هزار سال طول می‌کشد تا اسم پیامبر (ص) را بر زبان بیاورد. حالا خودتان قلب خود را امتحان کنید، ببینید چند وقت است با حضور قلب صلوات نفرستاده‌اید، به همان اندازه و بر اساس سال‌های برزخ، قلب در ارائه آن تأخیر دارد. اگر انسان در این دنیا با حضور قلب صلوات بفرستد در برزخ واقعاً صلوات می‌فرستد، و اگر در دنیا با معرفت و حضور قلب صلوات بفرستد آن صلوات در برزخ شما را جلو می‌برد تا به شفاعت وجود مقدس معصومین (ع) نایل شوید. در هر حال «انقطاع» از دنیا اصلی ترین مقصد اعتکاف و واقعی ترین مقصد انسان در زندگی دنیایی است تا بتواند در ابدیت خود به بهترین نحو زندگی کند، ابدیتی که فقط بودن است، بدون هیچ محدودیتی. واقعی ترین واقعیات، ابدیت ما است، جوان و پیر هم ندارد. ابدیت با تمام ابعاد آن الان پیش ماست، ما باید احساس ابدیت را یعنی در ابدیت قرار گرفتن را و در برزخ و مرگ قرار گرفتن را، در خودمان ایجاد کنیم. (۱)
 (۱) اعتکاف و چگونگی ورود به آن - بخش پنجم -
 وظیفه معتکف - استاد طاهرزاده. با اندکی تصحیح و تغییر.

اعتکاف باید مطلوب شما باشد، پیدا کردن راه خدا خدا گفتن است. وقتی هنوز ما وارد نیستیم و قلب راه خود را پیدا نکرده است، همان خدا خدا گفتن، مساوی است با حجاب. می‌گویند همان موقعی که می‌خواهیم بگوییم الحمدلله که در محضر حق حاضریم، می‌بینیم ای وای همان حضورمان حجاب می‌شود. چون به جای نظر به خدا، نظر به خدا خدا گفتن خود داریم. حال یکی از موقعیت‌هایی که این شاءالله شرایط انصراف از خود را فراهم می‌کند، شرایطی است که با اعتکاف حاصل می‌شود. شما در این شرایط می‌توانید وقتی نماز می‌خوانید با این احساس که در برزخ هستید نماز بخوانید. این‌جا؛ نه مغازه است نه همسر و نه فرزند. حال اگر در اعتکاف نگویید خدا، در برزخ هم نمی‌توانید بگویید خدا. اصل اعتکاف در این احساسی است که ما باید پیدا کنیم، احساس کنیم که مرده‌ایم و حالا با خدا رو به رویم، خدایی که مقصد و مقصود همه انسان‌ها است و بازگشت به او، یعنی بازگشت به هدف اصلی، و حالا می‌خواهیم بگوییم خدا. و فرق شرایط ما با برزخ در همین نکته است که در این‌جا اراده و اختیار ما را از ما نگرفته‌اند. در روایت داریم که بعضی از افراد در برزخ و قیامت گنگ می‌شوند، به او می‌گویند «مَنْ رَبُّكَ؟» پروردگار تو کیست؟ قلبش باید عقیده خود را اظهار کند ولی هیچ سخنی نمی‌تواند بگوید و یا از سر تقلیدی که در دنیا از بقیه کرده است، جواب می‌دهد.

و شاعری نشود، از خرید و فروش پرهیز نماید، حتی از تشییع جنازه و عیادت بیمار و وارد شدن در خانه و خلوت با همسر پرهیز نماید، از سخن زشت و جدال خود داری کند، و حتی اگر از سخن گفتن با مردم خود داری کند بهتر است. پس چنانچه ملاحظه می‌فرمایید؛ باید حوائج دنیایی را رها کنید، اگر هم نیاز به غذا داشتید، باید به اولین مغازه رجوع نمایی و سریعاً به مسجد برگردی. دیگر نباید بروید ببینید چه کسی ارزان‌تر می‌دهد، حالا هم که دیگر الحمدلله این مسائل حل شده است. از آخر روایت فوق غافل نباشید که حضرت می‌فرمایند: اگر معتکف بتواند به کلی از سخن گفتن خودداری کند، بهتر است. زیرا در این حالت قلب هر چه بیشتر آماده پذیرش نوحات الهی می‌شود. توجه داشته باشید در حالت اعتکاف وقتی از دنیا و تعلقات آن منصرف شدید، با خودتان رو به رو می‌شوید، در آن حالت خدا را رو به روی قلب خود می‌یابی و لذا خدا خدا گفتن جای خود را پیدا می‌کند. در زندگی معمولی چند بار که خدا خدا می‌گفتید، قوه واهمه یک تصویری برای ما ایجاد می‌کرد و ما را متوجه کاری می‌کرد تا از خدا خدا گفتن منصرف شویم و مزه‌ی مناجات با خدا را نجشیم، ولی در اعتکاف برای ذکر و یاد خدا شرایط فراهم است، به شرطی که خودتان راه تحرک قوه‌ی واهمه را با موبایل و اختلاط‌های دنیایی و توجه به آرزوهای دنیایی، باز نکنید. آن چیزی که باید بر آن تأکید کرد و در

اهمیت شناخت امام زمان / سید احمد فیصل هاشمی

اخری نایل بیاید و تنها و تنها به دعا کردن که به فکر پریشان صورت می‌گیرد و از عمق قلب ما سر چشمه نمی‌گیرد دردی دوا نمی‌شود و کاری بجایی نمی‌رسد باید همه مردم گامهایی عملی بردارند و در صدد اصلاح خود و جامعه خود باشند و واقعا ما تشنه ظهور شویم. چنانچه خود آن حضرت فرمودند: اگر شیعیان ما به اندازه گیلان آب تشنه ما باشند ما ظهور می‌کنیم. در اخیر تأکید می‌کنم که کار کردن برای ظهور آغا تنها و تنها وظیفه طبقه روحانی جامعه نیست بل هر کس که در هر بخش کار می‌کند می‌تواند برای ظهور آغا تلاش و کوشش کند، بله این که چگونه کار کنیم باید با راهنمایی‌های علما باشد

رسیدن به سعادت است، ظهور منجی عالم است. شاید پرسشی به ذهن شما خطور کند که قرآن کتاب الهی وجود دارد و راهنمای ماست ولی باید بدانیم که ما به قرآن ناطق نیاز داریم، به کسی نیاز داریم که کان علم باشد تا این کتاب آسمانی را برای ما تفسیر کند. اوضاع کنونی اسلام شاهد این گفته هاست با وجودی که قرآن وجود دارد با آن همه شعبه‌های متعددی که در اسلام بوجود آمده دلیلش این است که یک عده قرآن را به رای خود تفسیر کرده‌اند. در نتیجه وظیفه تک تک امت اسلامی است تا امام عصر (عج) خود را بصورت کامل و همه جانبه بشناسد و دل‌های خود و اطرافیان خود را برای ظهور آماده کند تا به سعادت دنیوی و

نوع میل قلبی به ظهور امام عصر (عج) خود نداریم. فقط ذکر اللهم عجل لولیک الفرج لقلقه زبان ما است و بس. امام مهدی (عج) برای ظهورش از ما تشنه تر است و شبانه روز منتظر دستور پروردگار عالم برای ظهور است اما عیب در ماست، دل‌های ما آماده ظهور نیست. مسئله مهمتر اینست که ما باید بدانیم چرا ظهور منجی را می‌خواهیم؟ همه وسایل زندگی ما مهیاست؛ غذا، پوشاک، تعلیم و تربیت، سیر و سفر، ازدواج، وظیفه خوب و غیره تسهیلات... اما اینها تمام هدف خلقت ما نیست ما خلق شدیم تا به سعادت برسیم، راه سعادت را جز نماینده خدا کسی برای ما معرفی کرده نمی‌تواند، بنابراین یگانه راه رسیدن به هدف خلقت ما که همانا

متأسفانه این حقیقت است که امت اسلامی سد راه ظهور آغا هستند. چون از یک طرف عقیده دارند که امام زمان (عج) وجود دارد و روزی دوباره بر می‌گردد از طرف دیگر مشغول گناه هستند و اصلاً برنامه ای واضح برای رسیدن به امام عصر (عج) ندارند. این امر بسیار واضح است چون از معصوم (ع) نقل شده که هر گاه به تعداد افراد بدر اشخاص واقعی وجود می‌داشت، امام مهدی ظهور می‌کرد. در جنگ بدر ۳۱۳ نفر مومنان واقعی وجود داشتند که در راه خدا جنگیدند اما بد بختانه در قرن بیست و یکم با وجود نزدیک به ۱٫۵ میلیارد مسلمان ۳۱۳ نفر مسلمان واقعی وجود ندارد. این خود بیانگر این است که ما هیچ

گزارش ماه

فرمودند: یک مطلبی که من را رنج می‌دهد این است که در هر کاری حتی کار بد؛ (حالا کار خوب باشد موجب افتخار است که شیعه پیش قدم باشد) در کنسرت، ستاره افغان، مواد مخدر و... شیعه پیش قدم است! چه شده جامعه ما را؟ رهبران سیاسی هم بیشتر به فکر خود هستند تا مردم، آنها فقط برای پر کردن جیب خودشان مردم را بسیج میکنند تا به حکومت بفهمانند مردم تابع ما است و بعد که امتیاز گرفتند مردم را فراموش میکنند. شما طلاب خودتان را آلوده به سیاست و این آلودگی‌های رهبرهای سیاسی نکنید! بادمجان دور قاب چین این‌ها نباشید، مستقل باشید و دین را در نظر بگیرید. روزی را هم خدا می‌رساند، عزت و احترام هم دست خداست. آنچه که وظیفه شرعی شماست به مردم بگویید، خواه مردم پند گرفتن خواه ملال، مهم آن است که خدا راضی باشد.

چسپ به بدن سوار بر دو چرخه باشد؟ این شرعا درست است؟ ما هدفی داریم، می‌خواهیم به این هدف برسیم و برق از بامیان بگذرد. این هدف خویست، همه ما و شما هم طرفداری میکنیم، مردم را هم تبلیغ میکنیم، مناظره هم میکنیم؛ اما نه به هر قیمتی! ما اگر دین و مذهب ما نباشد تمدن، پیشرفت، پول، درس خواندن و دانشمند شدن به چه درد ما می‌خورد؟ دین و مذهب باید حرف اول را در این مملکت بزند! باید هر جا می‌روید از دین و مذهب سخن بگویید و مردم را وادار کنید که تابع دین باشند. آیت الله حجت دام ظلّه اضافه کردند: مساله حجاب رعایت نمیشود؛ چند درصد دختران جوان حجاب میکنند؟ این لباس‌های امروزی حجاب نیست، حتی نیمه حجاب نیست. این‌ها خود را بازی دادن است! حجاب لباسی است که بدن را بپوشاند، برجستگی‌های بدن را بپوشاند؛ و لی‌تربن

آیت الله حجت تأکید کردند که طلاب وقایع و علائم ظهور را از لحاظ روایی مورد بحث قرار دهند تا مردم به انحرافات کشیده نشوند. معظم له در ادامه سخنانشان فرمودند: حق خواهی و حق طلبی کار درستی است، حتی بر انسان واجب است حقش را بخواهد، حتی اگر طرف مقابل زور گفت او هم زور بگوید، و کسی که برای طلب حقش کشته شود شهید است. اما نکته مهم این است که حق طلبی از راه شرعی نه از راه های غیر شرعی. شما در اخبار دیدید که دو تا دختر جوان از بامیان سوار بر دو چرخه به کابل می‌آیند تا این که الکین به اشرف غنی و عبد الله عبد الله هدیه بدهند. آیا درست است که دختر جوان ۱۷، ۱۸ ساله با آن لباس کوتاه مبتذل

- خطبه شعبانیه
- چند حدیث در مورد روزه
- شب قدر
- چند مساله مهم

ویژه نامه ماه رمضان

خطبه شعبانیه

امام رضا علیه السلام - به نقل از پدرانش علیهم السلام، از امام علی علیه السلام - روزه، پیامبر خدا برای ما خطبه خواند و فرمود: «ای مردم! همانا ماه خدا، همراه با برکت و رحمت و آمرزش، به شما روی آورده است؛ ماهی که نزد خدا برترین ماه هاست و روزهایش برترین روزها، شب هایش برترین شب ها و ساعاتش برترین ساعات است. ماهی است که در آن به میهمانی خدا دعوت شده اید و از شایستگان کرامت الهی قرار داده شده اید. نفس هایتان در آن، تسبیح است،

خوابتان در آن، عبادت، عملتان در آن، پذیرفته و دعایتان در آن، مورد اجابت است. پس با نیت های راست و دل های پاک، از پروردگارتان بخواهید تا برای روزه داری آن و تلاوت کتاب خویش، توفیقتان دهد؛ چرا که بدبخت، کسی است که در این ماه بزرگ، از آمرزش الهی محروم بماند. با گرسنگی و تشنگی خود در این ماه، گرسنگی و تشنگی روز قیامت را یاد کنید؛ به نیازمندان و بینوائنتان صدقه بدهید؛ به بزرگان خود احترام، و بر کوچک هایتان ترحم، و به بستگانتان نیکی کنید؛ زیانتان را نگه دارید؛ چشم هایتان را از آنچه نگاه به آن حلال نیست، پوشانید؛ گوش هایتان را از آنچه شنیدنش حلال نیست، فرو بندید؛ به یتیمان مردم، محبت کنید تا بر یتیمان شما محبت ورزند؛ از گناهانتان به پیشگاه خداوند توبه کنید؛ در هنگام نمازها، دستانتان را بر آستان او به دعا بلند کنید، که آن هنگام (وقت نماز)، برترین ساعت هاست و خداوند با نظر رحمت به بندگانش می نگرد و هر گاه با او مناجات کنند، پاسخشان می دهد و چون او را صدا بزنند، جوابشان می گوید و چون او را بخوانند، اجابتشان می کند.

ای مردم! جان های شما در گرو کارهای شماست، پس با آمرزش خواهی خود، آنها را آزاد سازید؛ و پشت های شما از بار گناهانتان سنگین است، پس با طول دادن سجده های خود، آنها را سبک کنید، و بدانید که خداوند - که یادش والاست - به عزت خود، سوگند خورده است که نمازگزاران و سجده کنندگان را عذاب نمی کند و در روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان [برای حساب] می ایستند، آنان را با آتش، هراسان نمی سازد. ای مردم! هر که از شما در این ماه، روزه داری را افطار دهد، پاداش او برای آن، نزد خدا، آزاد کردن یک برده و آمرزش گناهان گذشته اوست». پس گفتند: ای پیامبر خدا! همه ما توانایی این کار را نداریم! پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «خود را از آتش نگه دارید، هر چند با یک دانه خرما؛ خود را از آتش نگه دارید، هر چند با یک جرعه آب. ای مردم! هر کس اخلاقتش را در این ماه، نیکو سازد، برای او وسیله عبور از صراط خواهد بود، در آن روز که گام ها بر صراط می لغزد؛ و هر کس در این ماه بر بردگان خود آسان بگیرد، خداوند حساب او را سبک خواهد گرفت؛ و هر کس در این ماه، شر خود را [از دیگران] باز دارد،

خداوند در روز دیدارش، غضب خویش را از او باز خواهد داشت؛ و هر که در این ماه، یتیمی را گرمی بخشد، در روز دیدار، خداوند، گرمی اش خواهد داشت؛ و هر که در آن به خویشاوند خود نیکی کند، در روز دیدار، خداوند با رحمتش به او نیکی خواهد کرد؛ و هر کس در آن از خویشان خود ببرد، خداوند در روز دیدار، رحمتش را از او قطع خواهد نمود؛ و هر کس در آن، نماز مستحبی بخواند، برای او دوری از آتش، نوشته می شود؛ و هر کس واجبی را در آن ادا کند، پاداش کسی را دارد که هفتاد واجب را در ماه های دیگر، ادا کرده است؛ و هر کس در آن بر من زیاد صلوات بفرستد، خداوند در روزی که وزنه اعمال، سبک می شود، وزنه اعمال او را بیفزاید؛ و هر کس در آن، آیه ای از قرآن تلاوت کند، پاداش کسی را دارد که در ماه های دیگر، ختم قرآن کرده است. ای مردم! در این ماه، درهای بهشت، بازند. پس، از پروردگارتان بخواهید که آنها را بر شما نبندد؛ و درهای دوزخ، بسته اند. پس، از پروردگارتان بخواهید که آنها را بر شما نگشاید؛ و شیطان ها در بندند. پس، از پروردگارتان بخواهید که آنها

چند حدیث درباره روزه

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: روزه سپر آتش (جهنم) است. یعنی بواسطه روزه گرفتن انسان از آتش جهنم در امان خواهد بود. لکافی، ج ۴ ص ۱۶۲

اهمیت روزه

قال رسول الله صلی الله علیه و آله: الصوم فی الحر جهاد. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: روزه گرفتن در گرما، جهاد است. بحار الانوار، ج ۹۶، ص ۲۵۷

روزه نفس

قال امیرالمومنین علیه السلام: صوم النفس عن لذات الدنيا انفع الصيام. امیرالمؤمنان علیه السلام فرمود: روزه نفس از لذت های دنیوی سودمندترین روزه هاست.

يعرفوا الم الجوع والعطش فيستدلوا على فقر الاخر. امام رضا علیه السلام فرمود: مردم به انجام روزه امر شده اند تا درد گرسنگی و تشنگی را بفهمند و به واسطه آن فقر و بیچارگی آخرت را بیابند. وسائل الشیعه، ج ۴ ص ۴ ح ۵ علل الشرایع، ص ۱۰

روزه زکات بدن

قال رسول الله صلی الله علیه و آله: لكل شیئی زکاة و زکاة الابدان الصيام. رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: برای هر چیزی زکاتی است و زکات بدنها روزه است. لکافی، ج ۴ ص ۶۲ ح ۳

روزه سیر آتش

قال رسول الله صلی الله علیه و آله: الصوم جنه من النار.

فلسفه روزه

قال الصادق علیه السلام: انما فرض الله الصيام لیستوی به الغنی و الفقیر. امام صادق علیه السلام فرمود: خداوند روزه را واجب کرده تا بدین وسیله دارا و ندار (غنی و فقیر) مساوی گردند. من لا یحضره الفقیه، ج ۲ ص ۴۳، ح ۱

روزه آزمون اخلاص

قال امیرالمومنین علیه السلام: فرض الله ... الصيام ابتلاء لاخلاص الخلق امام علی علیه السلام فرمود: خداوند روزه را واجب کرد تا به وسیله آن اخلاص خلق را بیازماید. نهج البلاغه، حکمت ۲۵۲

روزه یاد آور قیامت

قال الرضا علیه السلام: انما امروا بالصوم لکی

را بر شما مسلط نسازد». من (علی) برخاستم و گفتم: ای پیامبر خدا! برترین کارها در این ماه چیست؟ فرمود: «ای ابو الحسن! برترین کارها در این ماه، پرهیز از حرام های الهی است». سپس گریست. گفتم: ای پیامبر خدا! سبب گریه شما چیست؟ فرمود: «ای علی! برای من می گریم که حرمت تو را در این ماه می شکنند. گویا می بینم تو در حال نماز برای پروردگار خویشی، که نگون بخت ترین اولین و آخرین، همو که برادر پی کننده ناقه قوم نمود است، برمی

خیزد و بر فرق سرت ضربتی می زند و محاسنت، از خون سرت، رنگین می شود». گفتم: ای پیامبر خدا! آیا در آن حالت، دینم سالم است؟ فرمود: «دینت، سالم است». سپس فرمود: «ای علی! هر کس تو را بکشد، مرا کشته است و هر کس تو را دشمن بدارد، مرا دشمن داشته است و هر کس تو را ناسزا گوید، مرا ناسزا گفته است؛ چرا که تو از من هستی، همچون جان من. روح تو، از روح من است و سرشت تو، از سرشت من. خدای متعال، من و تو را آفرید و من و تو را برگزید و مرا برای پیامبری، و تو را برای امامت، انتخاب کرد. هر کس امامت تو را انکار کند، نبوت مرا انکار کرده است. ای علی! تو وصی من، پدر فرزندان من، همسر دختر من و جانشین من بر اتم هستی، در حال حیاتم و پس از مرگم فرمان تو، فرمان من است و نهی تو، نهی من است. سوگند به خدایی که مرا به نبوت برانگیخت و مرا بهترین آفریدگان قرار داد، تو حجت پروردگار بر خلق اویی و امین او بر رازش و جانشین او بر بندگانش»

غرر الحکم، ج ۱ ص ۴۱۶ ح ۶۴

روزه واقعی

قال امیرالمومنین علیه السلام: الصيام اجتناب المحارم كما یمتنع الرجل من الطعام و الشراب. امام علی علیه السلام فرمود: روزه پرهیز از حرامها است همچنانکه شخص از خوردنی و نوشیدنی پرهیز می کند. بحار ج ۹۳ ص ۲۴۹

برترین روزه

قال امیرالمومنین علیه السلام: صوم القلب خیر من صيام اللسان و صوم اللسان خیر من صيام البطن. امام علی علیه السلام فرمود: روزه قلب بهتر از روزه زبان است و روزه زبان بهتر از روزه شکم است. غرر الحکم، ج ۱، ص ۴۱۷، ح ۸۰

شب قدر

چنان که درک شب قدر، کاری مشکل است، بیان جایگاه و «قدر» شب قدر عملی است دشوار که تنها راه یافتگان به آن شب عزیز می‌توانند واقیعت و حقیقت آن را بیان دارند؛ چرا که قرآن به پیامبر خدا فرمود: «و تو چه دانی شب قدر چیست؟» در وصف آن همین بس که «از هزار ماه برتر است» و مسائلی بر قدر و منزلت این شب افزوده است، از جمله:

۱- نزول قرآن

نزول جامع‌ترین، کامل‌ترین و ماندگارترین کتاب الهی بر عظمت و منزلت شب قدر افزوده است. قرآن خود می‌گوید: «شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ»(۱)؛ «ماه [مبارک] رمضان ماهی است که در آن قرآن نازل شده است.» اما در چه شبی از شب‌های آن ماه، قرآن نازل شده است؟ آیه دیگر بیان می‌کند که «أَنَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ» (۲)؛ «به راستی، آن [قرآن] را در شبی پر برکت نازل کردیم.» و این شب مبارک را در سوره قدر مشخص فرموده که «أَنَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ» (۳)؛ «به حقیقت ما آن [قرآن] را در شب قدر فرود آوردیم.» پس باید گفت نزول قرآن در چنین شبی بر عظمت آن می‌افزاید. این نکته را هم اضافه کنیم که این نزول،

نزول دفعی است بر قلب رسول گرامی اسلام، نه نزول تدریجی که آغاز آن با آغاز بعثت یعنی بیست و هفتم رجب همراه است.

۲- تقدیر امور

در نام‌گذاری شب قدر بیان‌های مختلفی وارد شده است: برخی آن را به معنای شبی با عظمت و بزرگ «لَيْلَةُ الْعُظْمَةِ» (۴) گرفته‌اند؛ چرا که قدر در قرآن به معنای منزلت و بزرگی خداوند آمده، در آیه‌ای می‌خوانیم: «مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ»(۵)؛ «قدر ندانستند (و نشناختند) خدا را آنگونه که حقّ عظمت او بود.»

چند مساله مهم

۱. دختران و پسرانی که بالغ شده اند روزه بر آنها واجب است اما اگر ضعیف هستند و قدرت بر روزه گرفتن نداشتند و یا در بین روز واقعا نتوانستند ادامه بدهند میتوانند روزه خود را بخورند و بعد از رمضان قضا کنند، کفاره هم ندارد.
۲. وقت افطار ما شیعیان با اهل سنت متفاوت است و کسی که در وقت اذان اهل سنت روزه خود را افطار کند روزه اش باطل است. خداوند متعال در قرآن وقت شروع و پایان روزه را به صراحت بیان کرده و فرموده است: وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَبَيِّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ نِمَّ أْتَمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ»(۱)و بخورید و بیاشامید، تا رشته سپید صبح، از رشته سیاه (شب) برای شما آشکار گردد! سپس روزه را تا شب، تکمیل کنید. تمام مسلمانان طبق این آیه شریفه معتقدند که وقت روزه از طلوع فجر صادق تا شروع شب است و اما در این که وقت دقیق شروع شب کی و چه زمانی است؟ در بین علما و فقهاء شیعه و سنی اختلاف نظر هست و عده ای معتقدند که شب با غروب خورشید شروع می شود. ولی عده

«قدر» به معنای تقدیر و اندازه گیری و تنظیم است. این معنی را هم لغت تأیید می‌کند و هم قرآن و روایات. راغب اصفهانی می‌گوید: «لَيْلَةُ الْقَدْرِ أَيُّ لَيْلَةٍ قِيَّضَهَا لِلْأُمُورِ مَخْصُوصَةً» (۶)؛ شب قدر یعنی شبی که (خداوند) برای [تنظیم و تعیین] امور مخصوصی آن را آماده [و مقرر] نموده است.» و قرآن کریم می‌فرماید: در آن شب «يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ» (۷) «هر کاری بر طبق حکمت [خداوند] جدًا (و تعیین و تنظیم) می‌گردد.» در بحارالانوار روایتی آمده که: «هر کس در شب قدر، از روی ایمان و محاسبه (و اخلاص) نماز

شب قدر

تقدیر و اندازه‌گیری می‌شود، از نیکی و بدی و سود و زیان و روزی و مرگ. به همین جهت نیز شب قدر شب اندازه‌گیری نامیده شده است.» و طبق روایات فراوانی (۱۰) سرنوشت افراد برای سال بعد، مانند: رزق و روزی، مرگ و میرها، خوشی و ناخوشی‌ها، حج رفتن و حوادث دیگر زندگی، بر اساس استعدادها و لیاقت‌ها، رقم می‌خورد، و این تقدیر حکیمانه هم، در انسان هیچ گونه «اجبار» و «سلب اختیاری» به وجود نمی‌آورد. می‌توان بین تمام اقوال این گونه جمع کرد که در این شب با عظمت و بزرگ، با فرود

ملائکه آسمانی، تقدیرات یک سال مشخص و بر قلب حجّت زمان علیه‌السلام عرضه می‌شود.

۴- بخشش گناهان

یکی دیگر از ویژگی‌های شب قدر بخشش گناهان و عفو عاصیان و مجرمان است، لذا باید تلاش نمود تا این فیض عظمای الهی شامل حال انسان شود. وای به حال انسانی که در شب قدر مورد غفران الهی قرار نگیرد؛ چنان که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرمود: «کسی که شب قدر را درک کند، پس بخشیده نشود پس

از شرق و غرب آن زمین نهان گشته است. و روایات متعددی در این زمینه وجود دارد که از باب رعایت اختصار فقط به همین روایت اکتفا می‌کنیم.
۳. کسانی که در کشور هایی مانند سویدن زندگی میکنند و باید مدت طولانی را در روز روزه بگیرند مانند ۲۱ ساعت یا بیشتر، چون شب و روزشان معلوم و مشخص است باید روزه خود را مطابق افق همان جا بگیرند. اما چون مدت طولانی است و اکثر مردم سوال میکنند توان روزه گرفتن در این مدت را نداریم حکم روزه ما چگونه است؟ کسانی که در اینگونه کشور ها زندگی میکنند باید هر روز نیت روزه کرده و روزه بگیرند، اما اگر در بین روز دیگر توان و قدرت بر ادامه دادن روزه نداشتند، میتوانند روزه خود را افطار کنند و بعد از رمضان در ایام کوتاه آن کشور ها قضا نمایند و کفاره هم ندارد.
۳. کسانی که در کشور هایی مانند سویدن زندگی میکنند و باید مدت طولانی را در روز روزه بگیرند مانند ۲۱ ساعت یا بیشتر، چون شب و روزشان معلوم و مشخص است باید روزه خود را مطابق افق همان جا بگیرند. اما چون مدت طولانی است و اکثر مردم سوال میکنند توان روزه گرفتن در این مدت را نداریم حکم روزه ما چگونه است؟ کسانی که در اینگونه کشور ها زندگی میکنند باید هر روز نیت روزه کرده و روزه بگیرند، اما اگر در بین روز دیگر

خدا او را (از رحمت خویش) دور می‌سازد.» (۱۱) و در جای دیگر فرمود: «هر کس که از فیض شب قدر محروم گردد، از تمام خیرات محروم شده است و محروم نمی‌ماند از خیرات شب قدر، مگر کسی که (با اعمال خویش) خود را محروم نموده باشد.» (۱۲) لذا باید تلاش مضاعف نمود تا غفران الهی در این شب بخشش گناهان شامل حال انسان گردد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می‌فرمود: «کسی که در شب قدر به پاخیزد (و آن شب را) از روی ایمان و محاسبه (و اخلاص بیدار باشد) گناهان گذشته‌اش بخشوده می‌شود.» (۱۳) در بحارالانوار در ذیل این روایت اضافه شده: «هر کس در شب قدر، از روی ایمان و محاسبه (و اخلاص) نماز گزارد، خداوند گناهان گذشته او را می‌بخشد.» (۱۴)

پی‌نوشت‌ها:

۱- بقره/ ۱۸۵ .

۲- دخان/ ۳ .

۳- قدر/ ۱ .

۴- تفسیر نوین، محمدتقی شریعتی،

ص ۲۷۵/ مجمع البیان، ابوعلی طبرسی، ج ۱، ص ۵۱۸ .

۵- حج/ ۷۴ .

۶- المفردات فی غریب القرآن، دفتر نشر الکتاب، ص ۳۹۵ .

۷- دخان/ ۴ .

۸- وسائل الشیعه، حرّ عاملی، دار الاحیاء

التراث، ج ۷، ص ۲۵۹/ تفسیر نور الثقلین،

ج ۵، ص ۶۲۷/ البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۸۷ .

۹- عیون اخبارالرضا، ج ۲، ص ۱۱۶ .

۱۰- تفسیر نورالثقلین، ج ۵، ص ۶۳۱ / البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۴، ص ۴۸۶/ بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۱۴۱ – ۱۸۱۱- بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۸۰ ح ۴۷ .

۱۲- کنز العمال، علی متقی هندی، بیروت، مؤسسه

الرساله، ج ۸، ص ۵۳۴ . ح ۲۸ . ۲۴ .

۱۳- وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۵۸، ح ۱۳۶۰۱ .

۱۴- بحار الانوار، ج ۹۳، ص ۳۶۶، ح ۴۲ .

توان و قدرت بر ادامه دادن روزه نداشتند، میتوانند روزه خود را افطار کنند و بعد از رمضان در ایام کوتاه آن کشور ها قضا نمایند و کفاره هم ندارد.
روزش معلوم نیست یا یک سره روز است باید مطابق افق کشور همجوار آن کشور که شب و روز مشخص دارد روزه بگیرند. اگر کشور همجوار هم افق معلومی نداشت باید مطابق افق زادگاه خویش یا افق مکه روزه بگیرند.(۵)
۴. مومنین امساک را رعایت فرمایند یعنی چند دقیقه ای مانده به اذان صبح از خوردن خود داری نمایند.
۵. کسانی که اوقات شرعی کشور خود را نمیدانند میتوانند به سایت www.azangoo.com رجوع کنند و با وارد کردن نام شهر خود اوقات شرعی را بدست آورند.

پی نوشت ها:

۱. بقره(۲)آیه ۱۸۷.

۲. سید محمد حسن بنی هاشمی، توضیح المسائل سیزده مرجع، دفتر انتشارات اسلامی، قم، چاپ پانزدهم،۱۳۸۶ش، ص۴۰۷.

۳. بقره(۲)آیه ۱۸۷.

۴. شیخ کلینی، الکافی، اسلامیة، تهران، چاپ دوم، ۱۳۶۲ش، ج ۱، ص ۱۰۱-۱۰۲.

۵. دو مساله اخیر اختلافی است باید به رساله های

مراجع تقلید خود رجوع نمایید.